

Jegyzet

George Puttenham / ?-1590 / Az angol költészet művészete /1589/ címmel megjelent költészetiestetika feltételezett szerzője. Oxfordban tanult, egy 18 éves korában írt eklogája ismeretes, melyet VI. Edwardnak ajánlott. Ifjú korában bejárta Spanyolországot, Franciaországot és Itáliát; ezeket az udvarokat szinte jobban ismerte, mint a saját hazájabelit.

1579-ben írta Parthemiades-ét Erzsébet királynőnek dedikálva, s neki ajánlotta, valamint az udvari hölgyeknek későbbi értekezését is. E művében még négy másik alkotásáról beszél, de ezeket nem nevezi meg.

Az angol költészet művészete sajátosságosan ötvözött poétika és retorika, elsősorban a költészet formai oldalát tárgyalja, ezt egyes bírálói fogatékosságaként említik. A művet láthatóan udvari ember írta, aki egyben tájékozott irodalmár is. Az Erzsébet-kor első generációját képviseli, tanuja Spencer költői indulásának, s jól ismeri Sir Philip Sidney akkor még kiadatlan költészet-apológiáját is.

Művében a célt is jól körülhatárolja a szerző, amiért e poétika megírására vállalkozott; megnevezi a személyeket, akiknek épülésére szánja a könyvet. Mindenekelőtt a ki-

rályónéknak ír, az ő tanulságára és gyönyörűségére, "egy hölgynek, a legkegyelmesebb királynőnek, és nem papoknak, sem prófétáknak, sem filozófusoknak" /314/. Ezen túl művét az udvarnak szánja, "különösképpen a bájos udvarhölgyek okulására" /184/, az utolsó részt pedig, ahol a viselkedés szabályairól is szó esik, az uraknak, szerelmeseknek és szolgáknak egyaránt, hogy "az elmésség megkövetelte gyakorlatokkal magukat az ostobaságtól távol tarthassák" /104/.

Az angol költészet művészete 1584 és 1588 között íródott, az 1589-ben kiadott mű az angol reneszánsz költészetesztétikai irodalmának legterjedelmesebb, s egyenetlenségei ellenére is figyelemreméltó alkotása. A három könyvre tagolódó értekezés teljes fordítását adni - terjedelmi okokból - nem tudjuk, csak az első két rész tartalmi összefoglalására szorítkozhatunk, melyet a harmadik rész kivonatolt fordítása egészít ki. Az első könyv ismertetésénél Ludwig Éva kéziratára támaszkodtunk.

Irodalom: PUTTENHAM /George/, The Arte of English Poesie, 1589, ARBER /Edward/ ed., London, 1869; The Cambridge History of English Literature, Cambridge, 1934; LEGOUIS & CASAMIAN's History of the English Literature, London, 1971; LEWIS /C.S./, English Literature in the 16th Century, London, 1954; Ludwig /Éva/, G. Putterham "The Arte of English Poesie"-je, Szeged, 1974 [kézirat].

Szőnyi György Endre